

achtergrond te beseffen. Het gezin van de oesterkweker mocht zo met opgeheven hoofd meerde jaren van een toegenomen aanzien genieten en de jongeman van een gelukkiger bestaan. Dit happy-end werd evenwel samen met de Belle-Epoque brutaal afgebroken in 1914. Vanaf het begin van de oorlog vluchtte het welstellend gezin, dat over een eigen boot beschikte, naar Schotland. De gebrekkige knecht kon moeilijk mee en daarom plaatsten ze hem, vooraleer af te varen, in een gesticht te Brugge.

Daar is de man later overleden; maar het dametje kende geen bijzonderheden uit die slotperiode.

Haar verhaal ontroerde de luisteraars op de werf, maar de werkdruk eiste vlug weer alle aandacht zodat allen vergaten haar naam te vragen. Waarschijnlijk is die bejaarde dame ondertussen overleden en kan men de echtheid van haar relaas niet meer nagaan. Toch bood zij aan iedereen een eerlijke indruk. Wellicht heeft het vrouwtje haar nare geschiedenis als een besloten familiegeheim meer dan een halve eeuw voor zichzelf moeten houden. Nu wou ze het eindelijk eens doorvertellen aan een volgende generatie en zo haar hart verlichten.

P.S. Met dank aan dhr. VAN EFFELTERRE die dit verhaal in 1980 moest aanhoren en het nu aan ons heeft doorverteld.

MARIAKERKSE STRANDVISSERIJ

door Ivan VANHYFTE

Een vraag voor alle Ostênsjhe ploaten : wat betekent “zichte”, “karte”, “gernoazn verleezn”, of “kordailvisjher”...? (1). Ik durf natuurlijk niet vragen of ze “perdekruuwer”, “zichteliengsjes”, “kruugn” of “laigwoater” nog kennen !

Het zijn allemaal begrippen uit de strandvisserij die langsheen onze Belgische kust werd en nog wordt beoefend, maar dan niet meer uit bittere noodzaak (2).

Mevrouw Irène DEDOELDER, mijn gastvrouw voor dit artikel – weet met haar 85 jaren er alles over. Haar ouders woonden in de Mariakerkse Passchijnstraat nr. 36. Vader Hektor was metselaar en moeder Noëmi JANSSENS was met haar zus Eugénie vaak in de zomer aan de vloedlijn te vinden om wat bij te verdienen. “We waren geen arme mensen, maar werkmensen...” zei Noëmi’s moeder die “vrievrowe” (3) was. Wanneer de weeën al begonnen waren, kwam men per fiets of met paard en kar haar halen want Mariakerke en Middelkerke had met dokter VANWALLEGHEM toen slechts één huisarts. Zij echter had andere medische praktijken. Soms moest ze “t vier aflezen met een vreemde trouwring”. “Als het over ’t derde let was” was het te laat....

Nooit te laat voor het laag tij vertrokken Noëmi en Eugénie vanuit het tuintje achter hun huis naar de duinenstrook waar nu het Media Center is opgetrokken. Ze ontmoetten op het strand Valérie DEBRUYNE en Louise COENYE, allebei uit de Vredestraat, die al hun dromnet aan het ontrollen waren. Dit driehoekig steeknet werd opgehouden door een scheep en met een driemeterlange dromstok langs de grond voortgeduwd. Op hun borst of rond de hals was een houtenplankje met een holte waarin het uiteinde van de stok paste. Om beurten in het diepst waadden ze blootsvoets nu eens richting Koninklijk Chalet, dan weer voorbij het Koninklijk Domein Raversijde. Dit was hun vertrouwd “kruuwersstik” of visdomein waar ze twee en een half uur, soms hoofd net boven water, vertoefden. Met een gebreide “neusdoek” om hoofd, hals en schouders geslagen en een oud manskostuum “... woaren ze nat tot op onder vel...”.

Ostende

Pêcheuses de Crevettes.

1167 — Héliotypie De Graeve, Gand.

Van l. n. r : Valérie DEBRUYNE, Louise COENYE, Noëmi JANSSENS en Eugénie JANSSENS

Ostende

Pêcheuses de Crevettes.

Links ; Valérie DEBRUYNE, rechts Noëmi JANSSENS
(verzameling E. MAHIEU, Bredene)

Na enige tijd werd het net "gelicht", de kuil bijgehaald en kwallen, tongetjes, zeesterren, krabben, een zeldzame paling of "platsjes" werden uitgeschud in de platte "zichtemande" op de arm. Terwijl de strandvisserinnen moeizaam voortstapten, werden de "gernoazn verleezn" en over de schouder in een rugmand geworpen.

Noëmi's zus, tante Gusta, kon het best garnaal koken. Op de "buuzestove" dan nog wel ! De lekkernij werd van huis tot huis verkocht. Per "kappertsje" of per "pientsje" werd er gemeten.

Irène herinnert zich nog een bijzondere klant : het personeel van de prinselijke "Villa Osterrieth" op de zeedijk-Northlaan.

"Je moet die garnalen warm eten " zegt ze me, waarop ik haar vraag of daar ook een Rodenbach bij hoort.....

(1) - zichte : platte rieten mand met één arm.

- karte : zakvormig net gebruikt door strand vissers.

- gernoazn verleezn : garnalen uitzoeken.

- kordailvisjher : visser die op het strand hoekjes, waaraan aas wordt aangeslagen, uitzet.

(2) Na de stormramp van 1334 woonden de Mariakerkenaars achter de nieuwe dijk waar ze als landbouwer of tuinder de strandvisserij als noodzakelijke bijverdienste beoefenden.

Zie : G. en R. DESNERCK "Vlaamse Visserij en Vissersvaartuigen" 1, p. 70.

(3) Vroedvrouw.

LIDGELD 2001

Het lidgeld voor het lidmaatschap bij de Heem- en Geschiedkundige Kring De Plate is voor 2001 vastgesteld als volgt

Aangesloten lid	400 Fr
Steunend lid	500 Fr
Beschermend lid: vanaf	1.000 Fr

Mogen wij vragen gebruik te maken van het hierbijgevoegd stortingsbulletin. Alleen zij die tot nu toe niet gestort hebben (laatste storting ontvangen op 24 november) ontvangen hierbij een stortingsbulletin.

Jean Pierre FALISE
Penningmeester

De lidgelden die nu van toepassing zijn werden ingevoerd in 1989. Dit is nu het 13e jaar dat ze niet gewijzigd werden! !

**Dit is o.a. mogelijk doordat enkele leden hun bijdrage gevoelig verhoogden.
Volg hun voorbeeld en geef ons een financieel steuntje**